

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi T-612/17

Google LLC, varem Google Inc.

ja

Alphabet, Inc.

versus

Euroopa Komisjon

Üldkohtu (üheksas koda laiendatud koosseisus) 10. novembri 2021. aasta otsus

Konkurents – Turgu valitseva seisundi kuritarvitamine – Kaupade üldotsing ja spetsialiseeritud otsing internetis – Otsus, millega tuvastatakse ETLT artikli 102 ja EMP lepingu artikli 54 rikkumine – Kuritarvitamine võimendusefektiga – Kaupade või teenuste omadustel põhinev konkurents või konkurentsivastane tegevus – Tingimused, mille korral saavad konkurendid kasutada turgu valitsevas seisundis ettevõtja teenust, mille kasutamist ei ole võimalik tõhusalt asendada – Omaenda spetsialiseeritud otsingu teenuse tulemuste eelistatud kuvamine turgu valitsevas seisundis ettevõtja poolt – Mõju – Vajadus luua kontrafaktiline stsenaarium – Puudumine – Objektiivsed põhjendused – Puudumine – Võimalus määrata trahv teatavatest asjaoludest lähtudes – Suunised trahvide arvutamise meetodi kohta – Täielik pädevus

1. *Tühistamishagi – Õiguspärasuse kontroll – Kriteeriumid – Komisjoni poolt konkurentsi valdkonnas vastu võetud otsused – Arvesse võetavad asjaolud – Vaidlustatud otsusest varasemad ja hilisemad asjaolud – Tõendid, mis on esitatud haldusmenetluses või esimest korda tühistamishagi menetluses – Hõlmamine (ELTL artiklid 101, 102, 261 ja 263)*

(vt punktid 129–131)

2. *Euroopa Liidu õigus – Põhimõtted – Põhiõigused – Süütuse presumptsioon – Konkurentsi valdkonnas läbiviidav menetlus – Kohaldatavus (Euroopa Liidu põhiõiguste harta, artikli 48 lõige 1)*

(vt punkt 132)

3. *Konkurents – Haldusmenetlus – Komisjoni otsus rikkumise tuvastamise kohta – Komisjonil lasuv kohustus esitada tõend rikkumise ja selle kestuse kohta – Tõendamiskoormise ulatus – Rikkumise olemasolu tõendamiseks piisavatele tõenditele tuginev otsus – Rikkumise olemasolu vaidlustavate ettevõtjate tõendamiskohustused (ELTL artikkel 102)*

(vt punktid 133 ja 134)

4. *Tühistamishagi – Liidu kohtu pädevus – Haldusakti põhjenduste tõlgendamine – Piirid*
(ELTL artiklid 263 ja 264)
- (vt punkt 135)
5. *Turgu valitsev seisund – Kuritarvitamine – Mõiste – Objektiivne mõiste, mis peab silmas tegevust, mis võib turustruktuuri mõjutada või mis takistab konkurentsi säilimist või arengut – Turgu valitsevas seisundis ettevõtja kohustused – Ainult kaupade või teenuste omadustel põhinev konkurents*
(ELTL artikkel 102)
- (vt punktid 150–157)
6. *Turgu valitsev seisund – Kuritarvitamine – Võimendusefekt – Turgu valitsev seisund internetis tehtava üldotsingu turul – Tegevus, mis soodustab turgu valitsevas seisundis ettevõtja hinnavõrdlusvahendit ja asetab konkureerivad hinnavõrdlusvahendid ebasoodsamasse olukorda – Kuritarvitav laad – Hindamiskriteerium – Tegevus, mis seisneb kvalitatiivsete paranduste tegemises, mis kuulub kaupade või teenuste omadustel põhineva konkurentsi alla – Puudumine – Tegevus, mis sobib kokku üldotsingumootori aluseks oleva taristu avatusega – Puudumine*
(ELTL artikkel 102)
- (vt punktid 158–189 ja 193–197)
7. *Kohtumenetlus – Menetlusse astumine – Väide, mida hageja ei ole esitanud – Vastuvõetamatus*
(Euroopa Kohtu põhikiri, artikli 40 neljas lõik ja artikli 53 esimene lõik; Üldkohtu kodukord, artikli 142 lõige 3)
- (vt punktid 191 ja 192)
8. *Turgu valitsev seisund – Kuritarvitamine – Võimendusefekt – Turgu valitsev seisund internetis tehtava üldotsingu turul – Tegevus, mis soodustab turgu valitsevas seisundis ettevõtja hinnavõrdlusvahendit ja asetab konkureerivad hinnavõrdlusvahendid ebasoodsamasse olukorda – Kuritarvitus, mis erineb teenuse osutamisest keeldumisest*
(ELTL artikkel 102)
- (vt punktid 212–249, 285, 287, 290, 292, 314, 315 ja 351)
9. *Turgu valitsev seisund – Kuritarvitamine – Mõiste – Objektiivne mõiste, mis peab silmas tegevust, mis võib turustruktuuri mõjutada või mis takistab konkurentsi säilimist või arengut – Nõue tuvastada konkurentsivastase kavatsuse esinemine – Puudumine*
(ELTL artikkel 102)
- (vt punktid 255, 257 ja 262)

10. *Turgu valitsev seisund – Kuritarvitamine – Konkurentsivastane mõju – Turgu valitsev seisund internetis tehtava üldotsingu turul – Tegevus, mis soodustab turgu valitsevas seisundis ettevõtja hinnavõrdlusvahendit ja asetab konkureerivad hinnavõrdlusvahendid ebasoodsamasse olukorda – Tegevus, millel võivad olla konkurentsivastased tagajärjed turul – Vajadus luua kontrafaktiline stsenaarium – Puudumine*
(ELTL artikkel 102)

(vt punktid 369, 372, 373, 376–378 ja 419)

11. *Turgu valitsev seisund – Kuritarvitamine – Konkurentsivastane mõju – Komisjoni töendamiskoormis – Võimaliku mõju piisavus – Turgu valitsev seisund internetis tehtava üldotsingu turul – Tegevus, mis soodustab turgu valitsevas seisundis ettevõtja hinnavõrdlusvahendit ja asetab konkureerivad hinnavõrdlusvahendid ebasoodsamasse olukorda – Mõju asjaomastele turgudele – Infovoo üldine vähenemine turgu valitsevas seisundis ettevõtja üldistelt tulemustelehtedelt konkurentide hinnavõrdlusvahenditesse – Turgu valitsevas seisundis ettevõtja tegevus, mis puudutab ainult ühte konkurentide kategooriat – Mõju puudumine – Kohustus kasutada sama tõhusa konkurentide kriteeriumi – Puudumine*
(ELTL artikkel 102)

(vt punktid 382–394, 406, 414, 417, 438–443, 454, 501, 504–506, 523, 537, 538 ja 541)

12. *Turgu valitsev seisund – Asjaomane turg – Piiritlemine – Kahekülgne turg – Hindamiskriteeriumid – Internetis tehtava, hinnavõrdlusele spetsialiseeritud otsingu turg, kuhu kuuluvad hinnavõrdlusvahendid, kuid mitte müügiplatvormid – Teenused, millel on erinev otstarve*
(ELTL artikkel 102; komisjoni teatis 97/C 372/03)

(vt punktid 466–495)

13. *Turgu valitsev seisund – Kuritarvitamine – Turgu valitsev seisund internetis tehtava üldotsingu turul – Tegevus, mis soodustab turgu valitsevas seisundis ettevõtja hinnavõrdlusvahendit ja asetab konkureerivad hinnavõrdlusvahendid ebasoodsamasse olukorda – Objektivne põhjendus – Töendamiskoormis*
(ELTL artikkel 102)

(vt punktid 551–555 ja 560–567)

14. *Konkurents – Trahvid – Summa – Kindlaksmääramine – Komisjoni kaalutusõigus – Kohtulik kontroll – Liidu kohtu täielik pädevus – Ulatus*
(ELTL artiklid 101, 261 ja 263; nõukogu määrus nr 1/2003, artikkel 31; komisjoni teatis 2006/C 210/02)

(vt punkt 605)

15. *Konkurents – Liidu eeskirjad – Rikkumised – Rikkumise toimepanemine tahtlikult või hooletusest – Mõiste – Ettevõtja, kes ei saa olla teadmatuses oma tegevuse konkurentsivastasusest – Sarnase rikkumise kohta komisjoni varasema otsuse puudumine – Mõju puudumine*
(ELTL artikkel 101; nõukogu määrus nr 1/2003, artikli 23 lõige 2)

(vt punktid 608, 616 ja 618)

16. *Konkurents – Haldusmenetlus – Komisjoni otsus rikkumise tuvastamise kohta – Sarnase rikkumise kohta komisjoni varasema otsuse puudumine – Süütegude ja karistuste seaduses sätestatuse põhimõtte rikkumine – Puudumine – Olukord, kus komisjon oli enne rikkumise tuvastamist kaalunud asjaomase ettevõtja kohustuste võtmisega nõustumist – Mõju puudumine – Õiguspärase ootuse põhimõtte rikkumine – Puudumine*
(ELTL artikkel 101; Euroopa Liidu põhiõiguste harta, artikkel 49; nõukogu määrus nr 1/2003, artikli 23 lõige 2)

(vt punktid 619, 628–630, 634 ja 636–639)

Kokkuvõte

Üldkohus jättis valdavas osas rahuldamata Google'i hagi komisjoni otsuse peale, milles tuvastati, et ettevõtja kuritarvitas oma turgu valitsevat seisundit, kui ta eelistas omaenda hinnavõrdlusvahendit konkureerivatele hinnavõrdlusvahenditele.

Üldkohus jättis jõusse Google'ile määratud 2,42 miljardi euro suuruse trahvi

Euroopa Komisjon tuvastas 27. juuni 2017. aasta otsuses¹, et Google LLC oli kolmeteistkümnes Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) riigis² kuritarvitanud oma turgu valitsevat seisundit internetis tehtava üldotsingu turul, kuna ta eelistas omaenda hinnavõrdlusvahendit, mis on spetsialiseeritud otsingu teenus, konkureerivatele hinnavõrdlusvahenditele.

Komisjon leidis esiteks, et Google'i üldotsingumootoris kaupade kohta tehtud otsingu tulemused olid juhul, kui tegemist oli Google'i hinnavõrdlusvahendi enda tulemustega, paigutatud ja kuvatud atraktiivsemalt kui siis, kui tegemist oli konkureerivate hinnavõrdlusvahendite abil saadud tulemustega. Teiseks võisid viimati nimetatud tulemused, mis kuvati lihtsate üldotsingutulemuste vormis (siniste linkidena), seeläbi kohandamisalgoritmide tõttu erinevalt Google'i hinnavõrdlusvahendi tulemustest paigutada üldistel tulemustelehtedel allapoole. Sel viisil vähendas Google sisuliselt infovoogu tema üldistel tulemustelehtedel konkureerivatesse hinnavõrdlusvahenditesse ja samal ajal suurendas infovoogu omaenda hinnavõrdlusvahendisse (edaspidi „vaidlusalune tegevus“).

Komisjoni hinnangul olid sellel tegevusel konkurentsivastased tagajärjed nii 13 riigisisesel hinnavõrdlusele spetsialiseeritud otsingu turul kui ka 13 riigisisesel üldotsingu turul.

¹ Komisjoni 27. juuni 2017. aasta otsus C(2017) 4444 (final), milles käsitletakse ELTL artikli 102 ja EMP lepingu artikli 54 kohast menetlust (juhtum AT.39740 – Google'i otsinguteenus (Google Shopping)).

² Belgia, Tšehhi Vabariik, Taani, Saksamaa, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaad, Austria, Poola, Rootsi, Ühendkuningriik ja Norra.

Järeldades seega, et on rikutud turgu valitseva seisundi kuritarvitamise keeldu, mis on ette nähtud ECTL artiklis 102 ja EMP lepingu artiklis 54, määras komisjon Google'ile trahvi suuruses 2 424 495 000 eurot, millest 523 518 000 eurot solidaarselt tema emaettevõtjaga Alphabet, Inc.

Üldkohus jättis hagi, mille Google ja Alphabet selle otsuse peale esitasid, valdavas osas rahuldumata ja jättis ka komisjoni määratud trahvi suuruse muutmata.

Üldkohtu hinnang

Mis puudutab esimesena vaidlusaluse tegevuse konkurentsivastast, siis leidis Üldkohus, et ainuüksi ettevõtja turgu valitseva seisundi – isegi kui see on nii ulatuslik nagu Google'il – tuvastamine ei tähenda iseenesest etteheidet asjaomasele ettevõtjale, isegi kui ta kavatses laieneda naaberturule. ECTL artikli 102 kohaselt on nimelt keelatud turgu valitseva seisundi „kuritarvitamine“. Erilist vastutust, mis selles kontekstis lasub turgu valitsevas seisundis ettevõtjal, tuleb hinnata lähtuvalt iga juhtumi konkreetsetest asjaoludest, mis annavad tunnistust konkurentsi nõrgenemisest.

Ent arvestades Google'i üldotsingumootori tekitatud infovoe olulisust hinnavõrdlusvahendite jaoks, kasutajate käitumist, kuivõrd nad keskenduvad üldiselt esimestena paigutatud tulemustele, ning „kõrvale juhitud“ infovoe suurt osakaalu ja selle asendamise tegelikku võimatust, leidis Üldkohus, et vaidlusalune tegevus kujutab endast erinevat käsitlemist, mis kaldub kõrvale kaupade või teenuste omadustel põhinevast konkurentsist ja võib kaasa tuua turul konkurentsi nõrgenemise ning mis võib olla vastuolus ECTL artikliga 102.

Sellega seoses rõhutas Üldkohus, et võttes arvesse Google'i üldotsingumootori universaalsust, kuivõrd see otsingumootor on loodud kõikvõimalikku sisu hõlmavate tulemuste indekseerimiseks, kujutab üldistel tulemustelehtedel ainult ühte tüüpi, st enda spetsialiseeritud tulemuste soodustamine teatud kõrvalekallet normist.

Üldkohus märkis lisaks, et kuigi Google'i üldisel tulemustelehel on tunnuseid, mis muudavad selle sarnaseks „esmatähtsa vahendiga“, st hädavajaliku teenusega, millel ei ole ühtegi tegelikku ega potentsiaalset asendajat, erineb vaidlusalune tegevus oma koosseisu tunnuste poolest esmatähtsa vahendi tarnimisest keeldumisest. Seetõttu ei saanud kõnealusel juhul kasutada analüüsi, mille Euroopa Kohus tegi kohtuotsuses Bronner³ niisuguse keeldumise kohta.

Lõpuks tõdes Üldkohus, et kuna erinev käsitlemine Google'i poolt toimub olenevalt tulemuste päritolust, st sõltuvalt sellest, kas need pärinevad tema enda hinnavõrdlusvahendist või konkureerivatest vahenditest, järeldub sellest, et konkureerivate hinnavõrdlusvahendite tulemusi ei käsitleta kunagi nende paigutuse ja vormingu osas samamoodi nagu Google'i hinnavõrdlusvahendi tulemusi. Seega eelistab Google omaenda hinnavõrdlusvahendit võrreldes konkureerivate vahenditega, mitte parimat tulemust.

Mis puudutab teisena vaidlusaluse tegevuse konkurentsivastast mõju, siis tuletas Üldkohus meelde, et turgu valitseva seisundi kuritarvitamisega on tegemist siis, kui kasutades teistsuguseid vahendeid kui need, mida kasutatakse tavapärasel konkurentsist, takistab turgu valitsevas seisundis ettevõtja konkurentsi säilimist või arengut. Selles kontekstis ei ole komisjon ECTL artikli 102 rikkumise tuvastamisel kohustatud tõendama, et kõnealusel tegevusel oli tegelik väljatõrjuv mõju, vaid piisab potentsiaalse mõju tõendamisest.

³ 26. novembri 1998. aasta kohtuotsus Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569).

Sellega seoses kinnitas Üldkohus komisjoni järeldust, et vaidlusalune tegevus võis põhjustada potentsiaalselt konkurentsivastaseid tagajärgi hinnavõrdlusele spetsialiseeritud otsingu turul. Komisjon tuvastas täpsemalt esiteks, et Google'i üldistelt tulemustelehtedelt lähtuvale infovoole esines konkreetne mõju, mis kahjustas konkureerivaid hinnavõrdlusvahendeid ja soodustas Google'i hinnavõrdlusvahendit, ning teiseks, et nendelt lehtedelt pärinev konkureerivate hinnavõrdlusvahendite infovoog kujutab endast suurt osa kogu nende infovoost ning seda osa ei ole võimalik tõhusalt asendada muude allikatega, nagu reklaamid (AdWords) või mobiilirakendused, mistõttu võis vaidlusalune tegevus kaasa tuua konkurentide kadumise, innovatsiooni vähenemise turul ja tarbijate jaoks väiksema valiku – tunnused, mis on omased konkurentsi nõrgenemisele.

Seevastu leidis Üldkohus, et komisjon ei tõendanud, et Google'i vaidlusalusel tegevusel oli – kas või potentsiaalne – konkurentsivastane mõju üldotsingu turule, ja tühistas seetõttu otsuse üksnes osas, milles tuvastati rikkumine sellel turul.

Mis puudutab potentsiaalselt konkurentsivastast mõju hinnavõrdlusele spetsialiseeritud otsingu turul, siis lükkas Üldkohus muu hulgas tagasi Google'i argumendi, et konkurent jäi elujõuliseks tänu müügiplatvormidele sellel turul, ja nõustus komisjoni analüüsiga, mille kohaselt need platvormid ei tegutse samal turul.

Üldkohus lükkas tagasi ka põhjendused, mis Google esitas oma tegevuse kuritarvitava laadi eitamiseks. Sellega seoses märkis kohus, et kuigi Google'i üldotsingu tulemuste järjestamise algoritmid või kaupadele spetsialiseeritud otsingutulemuste paigutamise ja kuvamise kriteeriumid võivad iseenesest olla käsitatavad tema teenuse parandamisena, mis soosib konkurentsi, ei õigusta see asjaolu vaidlusalust tegevust, st Google'i hinnavõrdlusvahendi tulemuste ja konkureerivate hinnavõrdlusvahendite tulemuste ebavõrdset käsitlemist. Lisaks ei tõendanud Google selle tegevusega seotud tõhususe kasvu, mis korvaks sellega konkrentsile avaldatavat negatiivset mõju.

Rikkumise uue hindamise tulemusel jättis Üldkohus komisjoni määratud trahvi suuruse muutmata ja lükkas samas tagasi Google'i argumendid, mille kohaselt analüüsis komisjon vaidlusalust tegevust esimest korda konkrentsinormide seisukohast ja oli menetluse ühes staadiumis nõustunud püüdma juhtumit lahendada kohustuste võtmise abil.

Olles sanktsiooni suuruse kindlaksmääramiseks asjaolusid ise hinnanud, tõdes Üldkohus esiteks, et vaidlustatud otsuse osaline tühistamine seoses üldotsingu turuga ei mõjuta trahvi suurust, kuna komisjon ei võtnud trahvi põhisumma kindlaksmääramisel arvesse müügiväärtust sellel turul. Teiseks toonitas Üldkohus, et kuigi ta arvestab sellega, et üldotsingu turul kuritarvitust ei tõendatud, võtab ta samuti arvesse seda, et vaidlusalune tegevus on käsitatav eriti raske rikkumisena ning et see toimus tahtlikult, mitte ettevaatamatusest.

Selle analüüsi tulemusel jättis Üldkohus Google'ile määratud rahalise sanktsiooni suuruse muutmata.